

ENTRE VERSOS I GUITARRAES
O
A LA LLUNA 'N BICICLETA

ENTRE VERSOS I GUITARRAES

O

A LA LLUNA 'N BICICLETA

Comédia d' ambient i dialecte Valenciá-Llaurador, basá
'n alguns passatges antics ocurrits en el Camp Ilisitá
'n un acte dividit en dos cuadros, en vers orichinal de
JOSE RODRIGUEZ MAS.

Estrená 'n gran éxit la nit del Dissabte 24 d' Agost
de 1935, en la PLAZA DE BOUS d' Elx, per el Grupp de Co-
médies Valencianes MIRALLES-TORRES.

Al Grupp de Comédies Valencianes MIRALLES-TORRES: En tot el me' agraïment i cariño per haverm' estrenat ést' obreta i haver fet d' ell' un' exsepció 'n lo que toc' a la representació dels personaches qu' en el repartiment figuren. I tamb' a tots els meus amics i amigues que la van estrenar, obtenint un gran éxit cad' hú en l' interpretació dels seus papers respectius.

Gracias

JOSE RODRIGUEZ MAS

REPARTIMENT

PERSONACHES

ACTORS

DOLORETES: Filla del tio Vicent....	Sta	Elia Lledó
TERESICA: Filla del tio Salvaor....	"	Maria Cantó
TIA MARIA: Dona del tio Salvaor....	"	Manola Vicente
TIA PEPICA: Dona del tio Chuano....	"	Antonia
RAMONET: Novio de Doloretas.....	Sr	Manuel Miralles
CHERONIET: Fill del tio Vicent.....	"	Roque Noguera
TIO VICENT: Pare de Cheróniet.....	"	Carlos Torres
PASCUALET: Fill del tio Chuano.....	"	José Galiano
TIO SALVAOR: Home de Maria.....	"	Franco Alicante
TIO CHUANO: Home de Pepica.....	"	Isidro Lledó

Al alsase 'l teló se vorá 'l escenari i a la drata dels actors estará la fachá de la casa del tio Vicent. Formant part de l' cas' haurá 'n umbrall que tendr' una gran parra. A l' esquerr' estará situá la cuadra, aón se vorán sobre la paret, varies ferramentes de treballar la terra. Al front, haurá 'n chardì i sobre la verja d' éste, 'n banquet de tronc de palmera. Al costat esquerr', un' entrá de caml, per aón se vorá bastant arbrerio i palmeres. En el umbrall haur' una taula i varies cadires en asiento d' espart; i sobre la fachá penchat, un canteret en aigua fresca.

L' acció se desarrolla 'n el Camp d' Elx, en plé 'stiu.
Dret' i esquerra dels actors.

CUADRO PRIMER

Al comensar l' accí' apareix CHERONIET, per la porta de la casa del tio Vicent, agarranse 'l cap en les dos mans i quexanse. Se asenta 'n una cadira davant de la taula i se mira la feria 'n un espill qu' haurá damunt d' ésta.

CHERONIET.- Ay mare meua!

Pareix que tinga 'l cap buit.

Estic que me torne loco,
de les guitarraes qu' anit
me pegaren en el coco!

En tota la nit n' hé pogut
tancar un ull, de calor
i de tanta brasentor,
fart yá, m' hé mogut.

Tots pareix que dormen éste matí,
'e dumanche i hay poca faena;
hasta me fá mal l' esquena
i la sanc tinc sec' aquí. (Segueix miránse
la feria)

Vacha guitarrá!...

El atre tamb' estará bo;
set lin vaho pegar en el cap
i tres o quatre 'n el cós.
Sol llevaren en parihuela,
'l Señor, el tinga 'n el sol,
prenent tasetes de mel
i cuidat per s' agüela.
(Al públic) Aquí dingú sap res.
Vaho vindr' a les dos,
solament estava 'l gos
dormint en el palleret.
Yo venia més que rábiant,
me vaho chitar ensegua,

dolorit i 'n la mania
d' encontre me huì cambiat.
Per', ara me fá més mal,
sense cúrame 'n tota la nit,
debi' estar malait,
mira que soc animal.
Vahc a quirdar a Doloretas,
a vore, si eixes manetes...,
me cúren el ull negre que tinc,
i la dent, i 'l cap óbrit.
Ella, que sap aón está tot,
el cotó, la gasa i la venda,
si n', haurá qu' anar a la tend',
apresa, corrent, en un bot.
Qué me fá mal ésta feria
i no puc aguantar més,
si nó, me queare tes.
com se va quear ma tia. (S' arrim' a la
port' i quird' a Doloretas)
Doloretas, Doloretas, ix corrent
que m' encontre marechat!
Tinc el cap trencat,
i també me falt' una dent.
(Apart) Se veu qu' está dormint.
N' ha sentit el chellit
qu' hé pegat en la porta;
la quirdar' atra volta,
a vore si sent éste chellit. (Chiul' afort i
pos' oio)
Lla pareix que la sent'...
Ara si qu' está desperta,
ix corrent, est' alerta,
com alverti', est' atenta.
S' asustará de vórem' aixina.
(Apart) Disimulém un poquet,
m' estaré un poc quietet
hasta vore si s' anima. (La torn' a quirdar)
Doloretas, ix apresada
que m' ensenc de dolor!.

De tanta carveza
estic bañat de suor.
(DOLORETES, ix per la casa)

DOLORETES.- ¿Qu' és lo que passa Cheróniet,
qu' estás tan dolorit?.

T' estic sentint desde 'l llit
i pensec que de bo n' és res.

CHERONIET.- No te asustes que n' és molt,
el cap trencat i 'l ull negre,
lo menos qu' a pogut ser;
de guitarraes els dos
aném negres com el pebre.

DOLORETES.- (Miránli 'l cap)
Mar!..., ¿astó qu' és?.
Si vas escalabrat!
Pareix qu' haigues caigut
pegant boltes del terrat.

CHERONIET.- Aix' haiguera vollgut y',
haver caigut del terrat,
n' estaria tan achuchat
com estic, que les guitarraes
que m' han pegat, no m' han
deixat un os ayuntat.

DOLORETES.- (Dónanse conte del ull)
Pero..., si tens el ull negre també.
¿Qu' has fet de bocsear?.
Pareix que siga una cos
que t' han pegat en el ull dret!
Vinga, mentres te cura,
ya me contarás
¿cóm a segut exi' accident
que t' han deixat escalabrat?.

(DOLORETES, entra 'n la cas' a sacar les
coses pa curalo)

CHERONIET.- Corre Dolorettes, vas apreseta.
Estic que n' aguante més,
tinc un dolor que me mulic;
entre la dent i 'l ull,

és un dolor per demés.
 N' aném ara 'n romansos.
 Havent armela pa rosegar
 no mos menchem els gravansos
 que costen més de tragar.
 Com a vengut la cosa
 pa donali faen' a la chica,
 tan tranquila qu' élla dormia!...
 Ara pronte, la venda me posa.
 I y' estém al cap del carrer,
 cúrats i sense bromes,
 (Apart i 'scarbanse 'ls bolsillos)
 encara me quén quatre culones
 pa lo qu' haiga per fer.
 (DOLORETES, apareix en escena 'n una
 botella, cotó 'n rama i 'na venda)

DOLORETES.- Y' estic aquí.
 Aném a vore qu' és lo que passa.
 (Miránli 'l cap)
 Primer, curarém el cap,
 i después, tota la brasa.
 (Acomens' a cúrali 'l cap, en cotó i
 aigu' oxigená)
 ¿Te fá mal?.

CHERONIET.- Ayl, sì que fá mal.
 N' apretes tant que me dolorixes!.
 Tens mans de llauraora,
 clavillaes, com una bacora.

DOLORETES.- Eres molt delicat.
 Pensec, que te farà mal,
 per'... sent tan animal,
 la meua finur' és felisitat.
 ¿N' hú entens t' aixina,
 trós de besugo rostit
 que tot el cós t' anima
 entre 'l dia i la nit?.

CHERONIET.- Aixin' és Doloretas,
 pareix que les teues manetes...

m' estiguen acarisiat,
per', és que tinc molt mal
i cúant me toques cambie de semblant.

DOLORETES.- Comprenc el teu dolor,
pero..., diu 'n refrá llaureor,
"que tot lo que fá mal cúra,
si n' anirás a la sepultura".

CHERONIET.- Cúrame pront', aunqué me fases mal,
qu' aunqué siga dumench'
éste trós d' animal,
encá que no vullga 'l meche,
tinc que cavar un bancal.

DOLORETES.- Aixó y' hú vorém, faener.
En cúrate vas al llit,
qu' és aón se curará;
de lo contrari, i a la nit,
tendrém atra cura que fer.

CHERONIET.- No será vitat lo que dius,
yó no puc estar parat,
hay molta faen' atrasá
i tinc que llimpiar els ñius.

DOLORETES.- Buen'... Aixó y' hú farém demá
que y' estarás millor,
ara 'n cúrate vas al llit,
com a mí me diuen Dolores Alemañ.
Fes cáas que s'í nó...,
demá, vas a 'star pichor
i no podrás contame
lo qu' a passat entr' els dós
que vos hau escalabrat.

CHERONIET.- Ara, teu puc contar s'í vols,
yá que tant de interés tens
en saber lo qu' a passat,
"pués, qu' a raó d' un vers
ham armat la mar de pols."
Estavem enversant tan bé
i tocavem la guitarra,
cúant de pront' aparegué,
Pascual, i dós o trós més,

a fotre la marrana.

DOLORETES.- ¿Quins versos digueren
eixós trozos d' animals?
Sì no saben enversar
p' ells hu prengueren
sense tindré qu' insultar.

CHERONIET.- Aix' ara hu as dit,
sense tindré qu' insultar;
per que no crec, que vinga
'l cás pa dir: qu' estás
bes' i parí' i ben palpá.

DOLORETES.- ¿Aixó va dir eixe botarate?.

CHERONIET.- Aixó mateix, pero 'n vers;
i ahí vingué la guerra,
tots mos tirarem terra
pegánmos guitarraes.

DOLORETES.- I aixó ¿per qu' hu digueren?.

CHERONIET.- Per tú.
I yó, no puc consentir
que diguen davant de mi,
lo que vaho tindre qu' oir
d' eixe Pascual, roin.

DOLORETES.- (Un poc alterá)
Será posible, eix' acalorament!
Ni qu' anara yá mamat
de cerveza i aguardent,
com un gat escaldat.
¿I aón estaveu?.

CHERONIET.- A cá el tio Micha-Figa.
Estavem allí, afinant
i templant les guitarraes,
cúant de pront' aparegué
per allí, Pascual i dós més,
i digu': "En el teu permis
vaho a resitar un vers
que te v' a agrar".

DOLORETES.- ¿I quin vers va resitar?.

CHERONIET.- Prepárate ben prepará
pa resibir un' animalá

- d' eixe mala pell,
l' única que parlá.
- DOLORETES.- ¿Tan roin és lo dit
que tan dramàtic hu fás?
Còntameu pronte
que me desfá d' ansietat
eixe veneno roin.
- CHERONIET.- Lla vahc, pos' oio:
"A ta chermana Doloretas,
l' hán besat, l' hán palpat
i l' hán parit,
i algunes manetas
l' hán tocat les mamelles
sense dingún compromís".
- DOLORETES.- Ay mare!. ¿Aixó va dir?
El sinvergüensa!...
Me pareix que pille l' escopeta
i vahc i li pague un tir.
- CHERONIET.- No te aturrulles chermaneta,
que ya me hé pres yo,
la chustisia, sense l' escopeta.
En les guitarraes que li hé pegat
ya est' apañat pa una temporaeta.
- DOLORETES.- Sì, pero yó, no puc aguantar
lo qu' en exie dichós vers
a vollgut dir el Pintat;
hay moltes maneres de interpretar. (Plóra)
- CHERONIET.- No plóres, qu' aixó n' és rés;
total, unes cúantes guitarraes
més o menos, sinc o sis,
i la tonta plóra,
en un poc d' amaro bollit
vorés com te sen pasa la flora.
- DOLORETES.- No, sinó 's rés!. (Llimpiánse les llágrimes)
Es més el sofoco qu' hé prés
per eixe vers, qu' el motiu
que m' ha fet, essent eix' el préu.
- CHERONIET.- Per aixó n' hay que possase trist,

qu' el tems tot hu arregla,
la tristor, la blasfemia
i les ganes de patir.

DOLORETES.- Yo, no tinc ganes de patir,
i més, per un vers insignificant,
yo, tinc que seguir avent
i no posam' a sufrir.

CHERONIET.- B'..., ácaba ya de curame
que y' está be per huì,
si nó, vas a deixame
més arropit qu' un teulaì,
de tant de manosechame.

DOLORETES.- Y' está. Per huì y' hú tens bó.
Ar' a esperar que se cure,
que y' esperec que siga pronto,
i no crec que t' apure
si te ix b' el conte.

CHERONIET.- El cont' está prou clar.
De la forma que m' has curat,
demá y' hu tinc bó.
I yó..., sense guitarra
que m' hé queat.

DOLORETES.- ¿I per aixó t' apures?.
En dinés un atra nova,
més bonica que la que tenies,
pero..., té que ser a prova,
no se trenque fent echures.

CHERONIET.- Me la faré de ferro,
pa que no se trenque
en la primera guitarrá,
(Apart) aixina me costará de compra
si va de ferro forrá.

DOLORETES.- El rab', ¿aón está
que yo, no 'l hé vist
ni per fora, ni per dins?.
Valenta guitarrá!
Aixin' ha quéat!
Bó... Vahc a entrar tot astó
qu' aquí ya no fá res; (Arreplega tot)

después y' hu sacarem
cúant tinga que cúrate més.

CHERONIET.- Corre, ves i no tardes
qu' asoles no vullc estar,
que sense fer res,
si nó cavec o llaurec
me pegará per cantar.

DOLORETES.- Vahc en un bot, ensegua torneç,
ans de que s' apague 'l Sol,
estic aquí. Yo n' estic conforme
de qu' estigués asoles
florinte com una col. (DOLORETES, fá mútis
per aón v' entrar en tot lo de cúrar)

CHERONIET.- Esta chiqueta 's molt bona!,
's, com si fora ma mare!,
i no vullc que dingú la maltrat',
i menos, aquí 'n defóra,
qu' és, aón ella va naxtre.
Men recordec cúant hera una chiqueta
manueta, hera tan bonica!...
Sempre chuava 'n la sequieta
'n aigua, bañanse tot el dia.
Yo corria pa pillala
i sempre se m' escapava
de les mans, se m' esmoñia
com un peixet;
i cúant la pillava,
sempre plórant me dia:
"Tete, sóltame que m'
aporreches". Ella no volia.
(El tio VICENT, entra per el fóro, carregat
en un cabaset i 'n llegó)

VICENT.- Bón dia i salut mos dóne Déu.
¿Qué fem alsats tan de mati?.
Fá molta calor en el llit
p' estar encara chitats
com el Señor, en la créu. (Deixa 'l cabaset
i el llegó, sobre la paret de la cuadra)

CHERONIET.- (Apart) Mon pare, no sap rés.
Pare, ¿qué ve de regar?
Prepáres' a rasar
que se v' a asustar
cúant me vega 'l cap vendat.

VICENT.- (Dónanse conte del vendachs que porta
Cheróniet)

Ché, pero!, ¿qué 's lo que vec?
¿Aixó que portes en el cap,
és qu' has tingut un accident
o qu' has begut molt aiguerdent
i has caigut marechat?.

CHERONIET.- Res d' aix'. Es que mos ham pegat
unes cúantes guitarraes
damunt del cap,

per sert, que bèn asertaes,
y' i eixe valentó del Pintat.

VICENT.- ¿Pos cóm ha segut aixó?.

¿Tan amics qu' háu segut
háu 'rribat i háu pogut
vórevos en six' estat
de trencavos les guitarres
damunt del cap?.

CHERONIET.- Coses que passen aixina,
¿qué se li v' a fer?
ara, y' está fet lo fet,
demá ser' un atre dia
que mos cúrem la feri'
i estigám al cap del carrer.

VICENT.- I y' está. Com si rés haiguera passat.
Me tens que contar en detalle
¿per qu' há segut aixá brega?,
qu' a mi, prou que me interessa
saber parlar eixe llenguache.

CHERONIET.- Tinga pasencia pare,
que tot liu contaré.
Mu sabrá tot, hasta l' ache,
¿quin remei me quéa que fer
pa qu' estiga content?.

VICENT.- Home, 's que te fás de rogar,
i yo, no puc esperar
a que se fasa de nit
sense saber lo qu' ha passat;
per que me tens yá, frechit.

CHERONIET.- No s' enforume que ya seu dic.
Tinga pasensia i calma
qu' és lo menos que deu tindre,
cúant hú posa tota l' ánima,
i n' és palma qu' és mimbre.

VICENT.- Tot lo que tú vulgues fill meu,
pero, 's que no deus feme patir,
que tú saps que yó, soc molt patior;
de rés, ya me tens pa morir.
(DOLORETES, ix per la mateixa porta
que v' entrar)

DOLORETES.- Hola, pare! ¿Y' há vengut?
¿Y' est' aquí, de regar?
¿Ya té la faena feta?
¿Y' acabat de treballar
p' huì?, eixá 's la meta.

VICENT.- Sì, filla meua,
y' hé acabat p' huì;
i si la cosa no se tersia
i n' ix dingún pirull,
y' estic sense faena.

CHERONIET.- Dichós usted, que y' acabat,
perqué yó, n' h' acomensat
a fer faena; tinc molt pa fer,
i estic al cap del carrer
i de faena prou ampachat.

DOLORETES.- (Al tio VICENT)
Yo, l' hé dit, que nó fasa rés,
qu' hú deixe pa demá,
pa que se cúre la feria
i no fasa la cremá
de fero tot en un dia.

VICENT.- (A CHERONIET) Té raó la chica.

Aixó 's raonar i lo demás
son sandeses, boñigues,
que t' erés capás de tot,
(Un poc botichós)
i parlém sense botiches.

CHERONIET.- La manprés usted en mì.
Total, perquè no l' hé dit
i l' hé contat en detalle
lo que va passar anit,
en c' el tio Micha-figa 'l Gall.

DOLORETES.- Home, 's que 's ton pare,
i deus de contaseo tot,
lo mateix que si for' a ta mare,
'n cariño i pró' amor.

CHERONIET.- Sì, ya vach a contarliu.
Pos' atensió pare,
qu' éste cagañiu,
liu contarà tot,
com si for' a ma mare.

VICENT.- Conta que t' escolte,
que ya me tens moxca,
me mencharé 'l postr'
ans de menchame la coca.

DOLORETES.- Vinga Cheróniat,
no te fasses de rogar...,
que lo que y' está fet,
pots dir que fet está yá.

CHERONIET.- A yá vaho...
"pos és el cás, qu' anit,
estavém y', i 'ns cúants més
tocant la guitarra,
i me vaho quéar tes,
al vóre que m' estaven
dónant la gran tabarra.
El Pintat, i 'ns cúants més,
se presentaren de pronte,
i sense tindreu 'n conte,
'l Pintat, me digué,
que volia resitar un vers,

per sert, qu' hera prou vert.
Y', el vaho deixar,
i la que no sap lo que
va dir?: "A ta chermana Doloretas,
l' hán besat, l' hán palpat
i l' hán parit,
i algunes manetes
l' hán tocat les mamelles
sense dingún compromís".
¿Qué li pareix el vers
que va resitar l' eminensia
del Pintat?. Aixina 's que y',
estava tan cremat,
que vaho padre la pasensia.
Mos liarém a pegamos
guitarraes i barrafustaes,
después de segamos
diénmos animalaas.

VICENT.-

Molt mal fet.
D' aix' haiguereu pogut alforrivos,
de pegavos tanta guitarrá,
perqué poiheu abrazavos,
después de tant' animalá.

CHERONIET.-

Damunt li dóna la raó.
Per aixó yó, no volia contaseo;
me reselava que li posaria terra
cúant se mereix estar en la presó.

VICENT.-

Para i no córregues tant,
qu' hay un clot i pots caure;
y' has sentit el cant,
ast' hu arregle y',
ans de qu' el gall canta.

DOLORETES.-

Pare, no sig' aixina,
que lo qu' há dit al Pintat,
n' és pa tragase l' espina
cúant de la llengua se n' anat.

CHERONIET.-

Ya veus Doloretas,
lo qu' el par' opina
d' eixes coses tan pobretes

que no pareixen aixina.

VICENT.- Pero, vin' aquí borinot,
se veu que tens poc servell,
estás dintre d' un clot
i no veus més de lo que veus.

CHERONIET.- Damunt, ¿eixes tenim?
Usted v' a favor d' éll,
en raó 's cosí prim,
i més ara que sa fet vell.

VICENT.- N' es que siga familia,
's que té raó 'l pintat,
después de la brega
vec qu' erés un atascat.
A ta chermana Doloretas,
l' há besat, sa mare,
l' há palpat, sa mare,
i l' há parit, sa mare.
¿Es o n' és lo que yó dic?
Después del vers en cuesti',
aixina 's com opine y',
i crec que 'l pintat, té raó.
(DOLORETES, s' ha donat conte de lo qu' a
dit son pare)

DOLORETES.- El pare, 's un coneximent!
Es lo qu' éll diu,
i n' ha begut aguardent,
lo qu' há dit hú escriu.
(CHERONIET, se dóna conte també)

CHERONIET.- ¿Pos cóm yó, n' hé caigut
en la cosa?, tan fásil
qu' está!, pareix qu' estava begut,
i veia 'l revés.

VICENT.- Aixina 's chicot,
per aixó volia yó,
que me contares en detall,
pa pensaro despall
i fer la resolusió.

DOLORETES.- Entonses ara ¿qué fem,
anar a disculpamos

o tenim qu' esperar
a que passe 'l tams?.

CHERONIET.- Dóna, tendrém que disculpamos,
per' esperarém l' ocasió,
no crec que passe molt tams,
me pensec i m' imachina yó.
Pronte 'l vore yó,
i li diré 'n bones paraules,
que tenia tota la raó,
i que hú celebrarém
asentats, davant de taules.

DOLORETES.- Aixó pensec yó, també,
perqué 'l home, n' a vullgut
fer mal en eixe vers dichós,
solament qu' entre 'ls dós
vos háu fet la cara com un botichó.

CHERONIET.- Ell també va ben arreglaet,
y', hú senc més qu' áll,
perqué li vahc fer a tires la pell,
tot passá 'n un ratet.

VICENT.- Y' está bé. Tot y' a passat;
ara aném a 'rreglao,
sequém llaña del foc,
que queé ben apagat
i que tot parega 'n choc.
Cheróniet, t' a descansar, (En autoritat)
chitate 'n rato tranquilo,
que falta te fá;
después, y' estarás al filo
de l' espra, descansat.

DOLORETES.- Aném Cheróniet, al llit.
Allí, trobarás alivio,
recuperarás el brillo
i te farà bón profit.

CHERONIET.- Al fi, me hau convensut.
El llit m' espera,
com si me beguera 'n vermut
i me manchara 'na pera.

DOLORETES.- Pare, ahí se queá.

VICENT.-

no se canse molt.

(DOLORETES i CHERONIET, entren en la casa)

Ves tranquila

que no faré molta pols.

Póbre chicot, éste Cheroniet!

En tant d' afecte

que yó li tinc

i que siga tan cabot',

és com una pilota

que bota i bota i may se troba.

Sì no fora per se charmana,

y', el hauria matat d' una palisa,

pero yó, ya tinc algunes canes,

i estic p' anar a oir missa.

Aném ha posar astó 'n órde, (Per les ferramentes)

si n', el quéfer mos mencha;

fora d' aquì lo qu' estorbe,

's la primera reprimenda.

Ara que men recordac,

huì, 's el dia que té

que vindre Ramonat,

en la carrer' acabá, de Valenci',

i 'stic en la creénsia

de que no tarda ni 'n ratet.

Dolorettes, no sec s' hú sabr',

ara seu preguntar',

a la chica li ve bé,

per qu' aixina 'n éll estará.

Ella, 'l vol molt,

éll també la vol,

se volen a més no poer,

son coses del voler

que saben pró a dols.

Vahc a quirdala. (Quird' a Dolorettes)

Dolorettes, Dolorettes. (Pos' oio)

(Al públic) Canta com una sigal',

estará fent marietes.

(DOLORETES, ix per la casa)

1919.-
DOLORETES.- ¿M' havia quirdad, pare?.

VICENT.- Sì, pa dite, ¿si ten recordaves
qu' huì ve Ramonet, de Valencia?,
i també, ¿s' está tancat el pogüet?,
qu' d' óbrilo no ten recordaves.

DOLORETES.- Sì pare, men recordava.
Lo del pogüet, se m' havi' olviat.
Ramonet, y' estará 'l caure,
'l pogüet el tinc tancat.

VICENT.- Vaches si yó, mu reselava.
Lo de Ramonet, ten recordaves,
lo del pogüet..., y' hú encontre
natural i mu pensava.

DOLORETES.- Par', aixó 's normal
que men recordec de Ramonet,
és el meu noviet,
n' és un animal.

VICENT.- Y', hú comprenc,
i tinc que dite chiqueta,
qu' aunque siga 'na miquet',
hay que tindre talent.

DOLORETES.- D' aixó 'n tinc yó, molt,
usted, hú sap bé,
qu' és mon pare, i tenim
la mateixa sanc.

VICENT.- Pos ves aviant la cosa
qu' ara mateix est' aquí,
i no caiga la culpa 'n mi,
com áquell que la voluntat posa.

DOLORETES.- Aix' est' arreglat ensegua, (DOLORETES, va i
pilla la clau del pogüet, qu' está penchá 'n
un clau 'n la fachá de la casa)
ara vaho i 'l óbric
i ubert está, mentres hú dic,
pa tota la meua vida. (V' i 'bri 'l pogüet)

VICENT.- Lo qu' está bé, sempr' está bé,
i lo qu' está mal, sempr' está mal
i n' és que yó, siga 'n animal,
que lo que faho, hú faho de bona fé.

DOLORETES.- Y' está fet pare. (Ix dal chardî)

VICENT.- Buen', ahî te queás chiqueta,
yo, men vaho pa dins;
pósal' aigu' a la mateta
qu' hay aón están els pins.

DOLORETES.- Sen vacha tranquilo
i no patixca,
qu' aunque sig' una pixca,
lin posaré.

VICENT.- Aixó vullc yó,
que tot queé ben fet.
Aixina men vaho satisfet,
com un bon inquilino
que mira per el seu dret.

DOLORETES.- Pare, se m' olviava.
Damunt de la mesita
t' una camisa
que l' hé comprat,
se la prov' i vecha
si li ve bé,
que p' anar a pendre café,
crec que l' aprofitará.

VICENT.- Ara 'n entrar me la provar',
i ya te diré com me vé,
que si n' és p' anar al café,
bonic' i bona será. (El tio VICENT, fa nôtis
per la casa)

DOLORETES.- Ara me toc' a mi. (DOLORETES, deixa la clau
del pogüet penchá 'n la fachá de la casí aón
estava)

Agranar el umbrall
i l' entrá del camî;
li faré seg` a les gallines,
i hú posaré tot en órde.
La taula, qu' estiga ben torcá,
'l florero ben plantat, (Per el florero qu'
estará tombat)
les cadires, en son puesto;
i 'ste geranio 'n el testo

que queé ben regat. (Tot ast' anirá fento
 DOLORETES, mentres está 'n escena)
 I después, que tot estiga fet,
 me sentar' a la fresquet',
 encá que siga 'n ratet,
 a vóre s' acabec la puntill' ésta. (Per la
 puntilla que llevará DOLORETES, en el bolsillo)
 Mentres, a esperar a Ramonet,
 que crec que no deu tardar,
 és en quí puc confiar,
 aquí asentá 'n éste banquet.
 Ayl, que vinga prontel.
 Estic més qu' impasient!,
 per la siv' i 'l forment,
 el Señor, que m' escolte.
 Yo sec, qu' el Señor, me vol,
 i 'unque no lleve ya dol
 de ma mare, la volensa 's molta.
 En tot pensec, i m' afect',
 a ma mare, 'n tant d' añ;
 n' hay atr' ochect' estañ
 que me sen vacha de la testa.
 Men recordec, que y' hera chequic'
 i la fea prou pelear,
 i 'lla m' enviav' a cá la tia Quica,
 qu' hera prou dura de pelar.
 Ma mar' aixina me conformav',
 i yó, corrent me n' anav'
 i 'stava 'na seman'
 entretengu' i sense plórar.
 Tenien qu' anar a per mì,
 i 'ntoneses yó, no volia tornar;
 hera collonua, preferia chuar
 en l' orellá del camí.
 Mon pare, me tenia que portar
 plórant, com una Magdalena,
 de llágrimes la cara plena,
 no me poién soportar.
 Bueno, tot astó ya passá,

ara 'n prou sentiment,
 aném a lo qu' aném,
 qu' és cosa yá cant',
 El meu chic, está y' al cœur',
 és lo qu' ara m' importa,
 i yó, qu' estic enamorá,
 no vullo que la faena m' amargue.
 Y' hù tinc tot casi fet;
 hé 'granat, hé llimpiat la taula,
 soc dóna de molta paraul',
 arreglar les mules, és cosa d' ells.
 Me sentar' aquí 'n ratet, (S' asenta 'n el
 banquet de tronc de palmera)
 a la sombra d' éste pinet,
 i d' éste llimoneret,
 qu' a la fresca no s' está mal.
 (El tio VICENT, ix de la casa, 'n es faldóns
 de la camisa fóra)

VICENT.- ¿Qué te pareix, chiqueta?.
 La camisa 'n poc curteta
 de faldóns.

DOLORETES.- Aixó mu reselava yó.
 La camisa 's bonic',
 és d' a cá la tia Tónica,
 més llarc és un camisó.

VICENT.- Sì, pero tan curt,
 pareix una chaqueta,
 de muscles, un poc estreta,
 si me ve' algú vestit aixina,
 me posa multa.

DOLORETES.- Sì nó li ve bé, la torneç,
 desagust no la lleve;
 lin duré 'n atra qu' estrene,
 demá dilluns a les onze.
 (RAMONET, entra per el fóro, port' una maleta)

RAMONET.- Bon dia, per lo matí.
 Y' estic aquí pa sempr',
 en éste calor i temple

ya me tení aquí.

DOLORETES.- Ay Ramonet, de la meua vida!,
sustent del meu cor!,
joy' arés d' or,
que la teua veu me quirda.

VICENT.- Yo sabia que poc tardaves,
i que bén prop estaves
d' ésta casa, i ara m' avinc,
donám un abrás, collins. (S' abrásen)

RAMONET.- Vinga 'n abrás, tio Vicent,
que yó, 'l apresie molt,
y' estic aquí tot,
pa lo que vullga manar.

DOLORETES.- ¿I pa mì, 's que n' hay rés?...
Ans de que s' acabe 'l més
halgo me tocar',
encá que siga 'n beset.

RAMONET.- Vin' a mì, carantoñera, (Molt melós)
rein' i ama del tet',
el amor i la volensa,
sempre són els amos d' éste. (S' abrásen)

VICENT.- (Apart) Astó se posa melós.
Yó, men entre pa dins,
qu' és, aón el quéfer tinc;
aquí sobr' uno, i quéen dos.
Ahì vos quéeu.

RAMONET.- Hasta la vista, tio Vicent,
hasta después.
Mosatros, en un ratet,
mos mencharém la mel.

VICENT.- No tingau pressa per mì. (El tio VICENT, fá
mútis per la casa)

DOLORETES.- Ara sí que soc felis!
Vin' a mì, réfoll,
que t' abrase com un poll,
o com un granet d' anis. (El torn' a 'brásar)

RAMONET.- Asentats 'n éste banquet,
t' adorec chiqueta meua,
vahc a beur' aigua fresqueta

que de besate, tinc set. (V' i beu del canterat,
i 'l tornar, se llev' a DOLORETES, al banquet)
Donám un abrás bén fort,
a la sombra d' éste pinet,
encá que siga poquet,
que del viache vinc mort. (La besa i li dóna
un atre abrás)

DOLORETES.- Tan poquet!.
Ara que tenim ocasió.
Tenim el dia per davant,
lo que tenim que fer en tant,
és poc, me crec i me pensec yó. (DOLORETES, li
dóna 'n atre beset)

RAMONET.- Sì, pero, tón pare, t' est' esperant,
i yó, no vullc que t' esperen,
ans yó, vullc que s' entere
de qu' éll está davant.

DOLORETES.- Davant o darrere,
's cosa que y' esperec
que siga sán Pere,
el qu' ans de tot s' entere.

RAMONET.- B' está Doloretas,
estás tan endechú
que primer erás tú,
dam' eixes manetes.

DOLORETES.- Totes son teues, (Li dóna les mans)
les mans i la boca,
com si menchares coca,
tomates i pebreres. (El besa en la boca)

RAMONET.- Quin baset més dols
en la boca m' has donat!.,
encara no s' hán acabat,
d' eixos men manchava molts.

DOLORETES.- Prén, un atre, (Li dóna 'n atre beset)
pa que no digues rés,
en éste són três,
i 'no més, són quatre. (Lin dóna 'n atre)

RAMONET.- Dónam' el que fá sinc,
i 'n abrás bén fort,

que tenint halgo de sort
en els meus brasos te tinc.

DOLORETES.- Per tú seria yó,
capás de cualquier cosa,
's aixina com se me posa
el cor com el margalló.

RAMONET.- Chiqueta, vin' aquí,
que me tens atormentat!,
de vórete chunt a mì,
estic d' amor, atascat.

DOLORETES.- (Li dona 'n altre besat)
Preno, tot és pa tú,
me fás pedra la pasensi',
abrásame fort, tin clemensial,
fás parlar a un mut. (El torn' a abrásar)

RAMONET.- Estás chunteta 'l meu cor,
chuntés els dos, a porfia,
'stic en la mania
de qu' erés pa mì 'na flor.

DOLORETES.- D' amor estic palpitant,
el foc éste m' ensén,
a c' abrás és un torment
de delir' i 'ncant.

RAMONET.- Yo, tamb' estic que me desfahc,
estic bollint a més no poer,
éste calor que mos fá,
no la contec en éste quéfer.

DOLORETES.- Ramonet, me tens acoquiná,
'l teu amor, és pa mì,
una set que no s' apaga,
's un torment, és una flama,
's foc, és una brasa.

RAMONET.- Aixó que tú dius, és una brasa,
's amor, del bó,
amor que may en tens pró',
amor que may s' acaba.

DOLORETES.- Yó, no vullc, que may s' acabe,
vullc estar chunt a tú,
aunque 'l cor se m' inflame

- de tant d' amor, és tabú.
- RAMONET.- Estarém chuntés els dós,
sempre que puga ser,
aunque tingám molt quèfer,
aixó 's lo més hermos.
Ara, men vaho Doloretas.
Per huì, ya está bé,
vaho a pendre caf'
i a mencham' unes galletes.
- DOLORETES.- ¿Ya ten vás, Ramonet?
¿Cuánt tornarás a 'star aqu',
a passar un atre ratet
baix d' éste 'mbralet?
- RAMONET.- A la nit estar' aquí,
i te tindré 'l meu costat,
i estic en la creénsia,
de que la meu' ausensia
te tendr' afectá.
- DOLORETES.- Torna pronta Ramonet,
que sense tú no puc estar,
no me voldrás matar,
sens' estar en mè 'n ratet.
- RAMONET.- Nó, aixó sí que nó,
yó, prone tornarec,
i 'n tú 'tra volt' estarec
adorant' d' amor.
- DOLORETES.- Feo per m' amor meu,
dime que nó m' olviarás,
i que sempr' estarás
pensant en ést' amor teu.
- RAMONET.- Adiós Doloretas del meu pit,
hasta la nit, si Déu vol,
tinc que ser tón marit
prone, de tant que me vols.
(RAMONET, fa mútis per el fóro 'n la malata,
'l tems que cau 'l taló).

FI DEL CUADRO PRIMER.

CUADRO SEGON

Es de nit, i l'escena representa una era 'n una gran lluna en el plé 'n el sel. Mirant al front del escenari, haurá una gran taula formant semi-circul, en mantel blanc; damunt haurán botelles de cerveza, gots i plats en pastes; també haurán cadires per la reor de la taula.

S'alsa 'l telò i estará Ramonet, darrere de la taula plantat. Al costat dret, estará Dolorettes, seguit Teresica, Cheróniet i Pascualet, en els caps vendats. Al atre costat, estarán el tio Vicent, la tia Maria, la tia Pepica, el tio Salvaor i el tio Chuano; al comensar a parlar Ramonet, els demás se asenten.

RAMONET.- Dones i cavallers:
El selebrar ésta conferencia
és pa fevos saber,
qu' ésta lluna tan gran,
n' és la mateixa qu' havia
en la siutat de Valencia.
(S' ohu 'n gran murmull de tots)
Este matí, cúant hé eixit d' allí,
estava la lluna 'n crexent,
i ara, 'l encontrem' aquí,
me vec, qu' está 'n el plé.
Yó, qu' hé 'studiat "Astró-logia",
no li encontr' explicasió,
i pensec i me imachine yó,
qu' astó 's el product
de la megua mania. (Atre murmull de tots)
(Pensant) Ara que pensec, i m' atenc,
qu' al arribar y', aquí,
m' hé menchat un bescuit,
i darrer' un trago d' aiguardent.
¿I no será..., qu' el aiguardent
m' haurá fet efecte?,
éste 's el proyecte
del meu poc talent.

En ésta nit de templansa
 i 'n la lluna 'n el plé
 yó, vos invit' a café,
 'n tota la megua confiansa.
 Tots es qu' aquí 'stem reunits,
 estém esperant l' ocasió,
 vos parlec i vos dic yó,
 que tingau 'l tems cumplit.
 Yó, he vengut de Valencia
 'n la carrera ben enseñá,
 per halgo soc valencia,
 'stic yó, 'n exia creénsia.
 Tot astó, may s' olvia,
 per aix' huí hú selebrém,
 i estic en la mania
 de qu' aniria b' el aiguardent.
 Demá, cúant tot passe
 i mos s' hacha 'lviat,
 recordarém la base
 d' éste tems calmat.
 Astó hú dic, per qu' és aixina,
 i en tota la gravetat,
 a la llun' ham d' anar
 a vor' a ma cosina.
 Yó crec que tot astó,
 's una grandisima broma,
 si mos menchém una poma,
 's cúant hú 'ncontrarém bo.
 Aquí chunt a Doloretas,
 el tio Vicent, i demés familia,
 tinc que dir unes cosetes
 ans d' óbrir les maletes.
 Demá, cúant cante 'l gall,
 ya no queará rés,
 mos hú haurém menchat despall,
 n' haurá rés pa después.
 Aixina 's, que vullc fevos saber
 per mihc d' est' orasió,
 que vos dic i vos parlec vó.

qu' és lo que tinc que fer.
Tinc qu' explicavos bé
lo qu' hé deprés en Valencia,
soc lo que se di' un' eminensia
menchant i bevent después.
I atres coses que n' están visibles,
com el vi i 'l vermut,
i 'l coñat bèn begut,
i atres coses més humildes.
En Valencia hé 'stat
prop d' añ i mihc,
com si haiguera servit
un servisi prou barat.
H' estudiant la siensia de la llun',
en tan bona fortuna,
que no hay ocasi' alguna
pa que passe com una tuna.
En ésta nit calorosa,
d' Agost, en el estiu,
que tot el món acalorat viu,
n' hay nit més hermosa.
Aném a menchar i beure,
pa la consensia refrescar,
més fresquet qu' en el bar
semp'r estarém, en deute.

(Descorchen algunes botelles i beuen,
i també menchen pastes)

DOLORETES.- Brindém els dós, Ramonet.
(Brinden) Per el voler que te tinc
qu' en éste dia mantinc,
i me sembla poquet.

RAMONET.- A mi, també me sembla poc,
lo que lleve dintre del cor,
pa tú, Doloretas meua,
qu' és la vida teua
a la que nó li tinc por.

CHERONIET.- (A Teresica i 'l Pintat)
Mosatros també brindém.
Vinguen aixes copes, (Brinden)

qu' aunque siguen pocas
també tenim talent.

VICENT.- I mosatros no són menos. (Brinden tots)
(Pausa)

Yá que de familia,
també tots brindém,
aunque mos haigám tingut tiri',
ara posém els frenos.

SALVAOR.- Té raó Vicent,
també la té Ramonet,
qu' en éste ratet,
estém agust selebrant. (Tots menchen i beuen)

MARIA.- El meu chic és molt bó,
el Señor qu' el escolte,
i que se case pronte,
en Doloretas. (Tots hú selebren)

TOTS.- Viva!!

PASCUALET.- I yó, volia disculpame
de lo qu' en Cheróniet,
m' ha passat; en un verset
acalorat que y' hé resitat.
Démane mil disculpes
i comprenc que no tinc raó,
per aixó demane y',
a tots, molta comprensió.
En ésta nit, i 'n ést' ocasió,
pareix qu' estav' escrit,
que de lo qué pas' anit,
tinga que disculpame yó.
El meu cap és molt dur,
el tinc fet pa pedràes,
per aixó les guitarraés
solament mel han fet maur.
I yá qu' aquí tots estém reunits,
la famili' i coneguts,
no m' explique cóm ham pogut
pegamos eixós esclafits.
Per tal, yó demane,
que me perdone Cheróniet,

i qu' en éste ratet
 en paraules h' aclare.
 I tú també Doloretes,
 si en halgo t' hé 'fes,
 no h' aguardes pa después
 que les cosas y' están fetes.
 I a 'sted tio Vicent,
 no encuentre yó, paraules,
 pa expresar entre taules,
 lo qu' a tots mos ha passat.

VICENT.- Lo passat y' ha passat,
 ara no pensém en aix',
 hay que viure lo b',
 i lo b', encara n' hú ham tastat.
 No vos pareix éste rato
 pa celebrao millor,
 olviamos del dolor
 brindant en un trago. (Tots beuen)

CHERONIET.- Aun qu' en els caps envendats,
 no sec cóm ham pogut,
 encontramos aqu' agust,
 i de les mans agarrats.
 Y', a mon pare, seu vaho dir:
 que volí en tú parlar, (A Pascualet)
 p' ést' asunt solventar
 ans que pegat' un tir.

DOLORETES.- Al saber lo que de mî vás dir,
 en eixe vers acalorat,
 yó te volí a tú matar,
 anant a pegat' un tir.
 Pero, mon pare, me v' óbrir
 els ulls, diénme la vitat,
 en ell' el significat,
 de lo qu' en realitat volia dir.
 I per aixó vaho desistir,
 de fer lo que yó creia
 que serí una feria,
 lo que solament her' un dir.

RAMONET.- Al vórevos en els caps vendats
no me puc imachinar yó,
lo qu' ha pogut pasar
entre vosatros dós.
I tú a mà Doloretas,
no tingues qu' ocultame rés,
que yó, d' aixes cosetes
tinc qu' enterame después.

VICENT.- No penses mal Ramonet,
que no té ningun' importansia,
Doloretas i Cheróniet,
no tenen ninguna ganansia.
Es tot, a raís de un vers
que va dir Pascual,
i que yó, vaho explicar,
i a resumir per sert.

DOLORETAS.- Ramonet, no sigues mal pensat,
que n' és res pa pensar mal,
que lo que vá dir Pascual,
és l' únic qu' ha pasat.
I y' está tot resumit,
i bén interpretat,
i tot bén aclarat,
d' aixó yó, puc presumir.

RAMONET.- ¿Qu' és lo que va dir?,
expliqueume si se pot saber,
qu' aunque te tinga voler
tinc que saber oir.

DOLORETAS.- Cheróniet, teu explicar',
éll que té més cachasa;
yó, te puc donar carabasa
dient un' animalá.

CHERONIET.- Escoltame Ramonet,
tot pas' a cá 'l tio Micha-figa,
si se pensa b' astó té miga,
cúant s' estudi' un poquet.
Hera dissapt' en la nit,
serien sobre les dós,
i 'llí estavém tots,

de calor rostits.

Yó, i dós o três més,
estavem tocant la guitarra,
cúant aparegué Pascual,
a donamos la tabarra.

Aixó sí, me demaná permis
pa dir el vers en cuestió,
per sert, que sel vach donar y',
i después, me vá parextr' un tir.
Per qué digu' en éstes paraules:

"A ta chermana Doloretas,
l' hán besat, l' hán palpat
i l' hán parit,
i algunes manetes
lì hán tocat les mamelles
sense dingún compromís".

RAMONET.-

Ché Cheróniet,
está més clar qu' el aigu',
i no 's que 'l agua siga turbia,
és qu' hay que pensar un poquet.
Pa comprend' el significat,
de totes eixés paraules,
que Pascual, vá rasitar,
i fan mal si n' están bèn pensaes.
Tio Vicent, ¿és o no és,
lo que yó dic?;
aixó ya estav' escrit,
aixina que y' hú saps Cheróniet.
Eixes guitarrees que vos hau pegat
han segut mal pegaes,
per qu' és guitarrees hau trencat
i vosatros s' hau escalabrat.
Aixin' és, que dónevós la m'
en ánim' i satisfacci',
i resa una orasió
pa que no torn' a pasar.
Tio Vicent, ¿usted qué diu,
tinc o no tinc raó?,
astó ya s' ha 'cabat,

ara mos tirém al riu.

VICENT.- Aix' és lo que yó vaho dir
cúant a mi m' hù va contar,
qu' aix' her' un cantar
de Pascualet, món così.

PASCUALET.- I en aixó crec yó que queá,
no voler feli mal,
no soc dingún animal
i 'ncara no tinc la panxa plena.
Yá tot ha passat.
Vinguén aixós sinc, (Li dóna la ma)
la meu' ahí vá,
farém un' ensalá
sì, al menos no mós
doném la má. (Se donén les máns)

CHERONIET.- Tan amics com sempre.
I un abrás de cosins, (S' abrásen)
perqué són cosins prims,
familia d' éste terme.

CHUANO.- Família bén vullgua,
i n' hù dic per la menchá,
ni tampoc per la begua,
farém una gaspachá.
I pa celebrao millor,
tots es que són aquí,
tenim que beur' un vi,
qu' 's el millor del món.

PEPICA.- Aixó hù ham de preparar
pronte, perqu' els chicots,
cada h', en la seua parella,
pronte se volen casar.

SALVAOR.- Pronte té que ser,
ens de que sen pase la calor,
qu' és el tems millor,
i después vindr' el fret.
I no podrém celebra',
estarém acorrucats
i tamb' amargats
de chelor, com un mantecao.

- MARIA.- Aixó és de vitat,
lo que tinga que ser pronte,
ans de que passe la ràbia
i mos conformém en la mitat.
Vullc dir, que siga abreviat
lo que tingám que fer,
i no mos queém en el carrer
olent a socarrat.
- VICENT.- Clar dón', aixó té que ser pront',
ans de que sen passe la gana,
no mos vinga la desgana
i mos caig' el poste.
- RAMONET.- Será pa cúant mos casem, (A Doloretas)
pa yá pal mes de Marzo,
Marzo nó, que fá vent
i mos s' enbosen els nasos.
Ya hú pensarém millor,
cúant fassa bón tems,
que no fassa tanta calor
i fassa més frescor.
- CHERONIET.- Bueno..., yó tinc que dir,
que Teresic' i yó,
també mos volém,
i també pensém casamos,
i no volém conformamos
en que seu llev' el vent.
I y' en ésta reunió,
tinc que divos yó,
lo que la meua sanc sent
i sán se acabó.
- TERESICA.- Cheróniet, i yó,
mos volém desde fá tems,
lo que pass' és que n' hú manifestém,
i yó crec que tenim raó.
Ham esperat ésta reunió,
pa feo bén present,
qu' a part de ser parents
també busquem nostr' unió.

PASCUALET.- Per lo que yó vec i me done conte
yó, soc aquí 'l més pintat,
i 'l mateix tems, el més amargat,
exie 'l menos és el pronte.
I aunqu' en el cap vendat
i sense chica pa nóvia,
me conform' en l' inventat,
una cri' en cófia.

CHUANO.- I menos mal, fill meu
qu' erés bén plantat,
de lo contrari,
t' haveren enterrat
en un nincho vell.
En tot astó vullc dir
qu' encara téns bona sort,
per qué n' has mort
d' áquell que te tirá 'l tir.
Aix' a segut una grásia
qu' el Señor, t' ha donat,
per qué después de tot
eres treballaor i honrrat.

PEPICA.- Es Pascualet, un bón fill,
pa mì, 'l millor del món,
si soc sa mare, réfoll,
i solament en tinc uno, nó mil.
Vine 'quí, pobrat de la mare,
que t' erés la meua vida,
qu' aunqué n' hú diga tón pare,
erés la meua cria.

PASCUALET.- Mare meua!,
vinga 'n abrás bén fort
que y' encara nó m' hé mort, (S' abrásen)
tinc que fer molta por
en ésta vida.

RAMONET.- Avóre si fem un drama
d' ésta bon' ocasió,
me vá fent mal el cap
d' oir éste sermó.
¿Ahón mos haviém queat?,

que ya se m' a lviat,
¿per ahón anava yó?,
tinc el cap carregat.
Sì, ya men recordec,
parlavém del vers
que Pascual, va resitar,
que y' está tot aclarat
i solusionat.
Ar' aném a parlar de la lluna,
qu' és el ochecte que mos lleva,
'n ésta bon' estrella
i la millor fortuna.
De lo dit i lo parlat
n' ham sacat ninguna conclusió,
crec i no m' equivoquec yó,
qu' ast' és lo més asertat.
A la llun' ham d' anar
aunque sig' en bicicleta,
tenim que puchar allá dalt
a fer una visiteta.
Vosatros ¿qué dieu
d' astó que yó, vos dic?,
anirém en un bofit
aunque tirém el lléu.
Pa puchar sense 'scalera
nesesitém qué menchar,
pa 'l viache qu' ham d' anar
encá que sig' una pebrera.
El humor que yó tinc
no mel iguale 'n ningú,
i s' hay per ahì algú
y' ast' hu mantinc.
Conqué aném preparanmos
p' a la lluna puchar,
que per all' ham d' anar
aunque sig' acachanmos.
Ya tinc ganas d' estar allí,
pa fer el ñiu 'n Doloretas,
i fer sertes cosetes...,

que nó les puc fer aquí.
Aquí domés puc
davant de tots,
és donall 'n beset
i 'n abrás bén fort,
aix' és tot lo que puc fer.
Tot astó crec qu' és una tonteria,
hú dic tal com hú senc,
hay que tindre talent,
si nó, qu' hu diga Maria.

MARIA.-

Yó tinc que dir al respecte
que me fahc carrec de tot,
i crec que lo més hermós
és que ninguno dels dós
teniu rés que pedra.
Per lo tant, per mi,
si voleu puchar a la llun'
a fer sertes cosetes,
si són pare, 's gustós,
deixém les coses bén fetes.

VICENT.-

Yó, d' aixó tinc que manifestar
que nó fá falta puchar a la lluna,
s' és que se voléu casar
teniu l' ocasi' oportuna.
Per qué yó crec que no m' oposec
a que se caseu com Déu mana,
si n' és ésta semana
que sig' él añ que vé.

RAMONET.-

Té raó 'l tio Vicent,
mos casarém si Déu vol,
encá que sig' én un cresol,
com se sol dir, en tant.
¿Es o nó, Doloretas?,
tú que saps més d' eixés cosetes,
¿qué és lo que t' opines?,
apartarém les espines
i deixarém les coses bén fetes.

DOLORETES.-

L' opinió meu' és,
que yó, te vullic molt,

pero, n' hu fem al revés,
farem les coses a dretes
poent ser com té que ser.
Per que yó crec, Ramonet,
que n' hay que presipitase
fent d' éste cantar
música pa ballar
éste tems i 'ste ratet.

RAMONET.-

Aixó crec yó també,
i 's aixina com opinec,
después de tot t' admirac
i soc de la teu' opinió.
Per qué tinc que dite yó,
que pronte mos casarém,
i que nostra casa tendrém
s' és que vol el Señor.

MARIA.-

Ar' has parlat molt b'
i has expresat lo que sents,
no esent un impasiant
que rés de presa té.

SALVADR.-

Yó també pensec aixin'
i crec que tinc tota la ra',
estrenar' un camisó,
ara, que parla ma cosina.

PEPICA.-

Yó sec poc parlar tán fl.
L' únic que tinc que dir
és, que cúant se case món cosí,
li far' un bón regal.

CHUANO.-

I yó, ser' el padri.
Conqué vés dient lo que vols
que y', en aix' estic vert,
tú qu' herés més expert
vés demanant.

VICENT.-

Pero ch', aquí mos ham parat,
i nó bevém ni manchém,
ving' un trago d' aguardent
i helgo pa mastegar
al mateix tems. (Descorchen botelles i
beuen, i també menchen pastes)

CHERONIET.- Sì qu' és de vitat,
charrant charrant
ham anat avant
i se mos h' olviat
el menchar i beure. (Menchan i beuen)

TERESICA.- Ara mos hú esquitém,
bevent i manchant a dos carrillos,
menos mal que n' hay chequillos,
i nó fá molt vent.

DOLORETES.- Aix' ar' h' as dit Teresic',
aquí n' hay ningún chequillo,
mirar' en el bolsillo
n' haiga 'lguna chica.
Aún que yó crec que nó,
sì mirém en un ant' ojos,
no trobarém encá que siga
algú qu' atre despojo.

RAMONET.- Bó..., astó ya s' ha 'cabat,
ara sols mos falta
deixar la taula
com a bons amics honrrats.
I puesto que y' i Doloretas,
volém puchar a la llun'
agarrats de les manetes, (Saca 'na bicicleta
qu' haur' en un lateral i la pos' en el
centro del escenari)
en ésta bicicleta.
(Al públic) Deman' una palmaet'
al final d' ésta óbreta,
titulá: ENTRE VERSOS I GUITARRAES
O A LA LLUNA 'N BICICLETA.
(Tots aplaudixen i vitorechen a DOLORETES, i
a RAMONET, que seguiament puchen en la bici-
cleta i fán mútis per el fór', al mateix tems
que cau 'l teló).

FI DEL CUADRO SEGON I DE L' OBRETA.

UTILS QU' IXEN EN TOTA 'L OBRA

- CUADRO PRIMER -

Una taula qu' estarà 'n el centro de l' escena.
Cuatre cadires en asiento d' espart i dos de maera normals, distribuies per tot el escenari.
Un banquet de tronc de palmera qu' estarà sobre la verja del chardí.
Un espill en peuet qu' haurá damunt de la taula.
Un florero 'n flors naturals, també damunt de la taula.
Un canteret en aigua penchat de la fachá de la casa.
Una clau del poguet que també 'stará penchá 'n la fachá.
Una venda p' el cap de Cheróniet.
Una botella d' aigu' oxigená.
Un paquet de cotó 'n rama.
Una puntilla pa Doloretas.
Una camisa de faldóns curts p' el tio Vicent.
Una maleta pa Ramonet.

- CUADRO SEGON -

Una taula 'n mantel blanc.
Cadires a la réor de la taula.
Botelles de cerveza i 'tres.
Plats en pastes.
Gots.
Una venda p' el cap de Pascualet.
Una bicicleta qu' haurá darrere del decorat, en el lateral dret.

NOT' ACLARATORIA DEL AUTOR

Essent un bon aficionat a la representació de comédies valencianes, me vohc decidir un dia cúant solament tenia 18 anys en 1934, escriur' ésta comédia titulá ENTRE VER-SOS I GUITARRAES O A LA LLUNA 'N BICICLETA. Después de passar algún tems, me vohc propondre presentala 'l Grupp de Comédies Valencianes MIRALLES-TORRES, pa llechila i si me l' aseptaven representala, lo cúal fón aseptat. Después d' ensallala b', el Dissabte 'n la nit 24 d' Agost de 1935, fón estrená 'n la PLAZA DE BOUS d' Elx, tenint un bón éxit d' entrá, critica del públic i prensa.

Al any sigüent vingué la guerra civil, i p' anamen al front, vohc guardar el llibret en un caix' aón a 'stat olviat hasta fá 'n any, que sens' esperances de pegar en éll, un di' escarbant dit caixó, mel vohc encontrar tot carcomit per la polilla i 'l tems. Seguía ment en molt de treball el vohc mecanógrafiar correchint al mateix tems alguns parráfos i versos. Es per lo que demane perdó, per haver fet padre 'l tems llechint ést' aclaració.

EL AUTOR

Elx, a 17 d' Abril de 1990.